परिमाणं प्रकृतिद्रव्यं च क्रमेण विधत्ते। "द्वादशारत्नी रशना भवति। द्वादशमासाः संवत्सरः। संवत्सरमेवावरुन्धे। मौञ्जी भवति। ऊर्ग्वै मुञ्जाः। ऊर्ज्जमेवावरुन्धे" इति। चतुर्विंशतिरङ्गुलयोऽरत्निः 'द्वादशारत्नी'प्रमाणेयं अश्वाभिधानी 'रशना', कर्त्तव्या। तत्र सङ्ख्याबलान्मासद्वारा संवत्सरप्राप्तिर्भवति। मुञ्जाख्येन तृणविशेषेण सा रशनानिष्पाद्या। पशुभिर्भक्ष्यत्वान् मुञ्जानामुर्ग्रूपत्वं॥

(३) अश्वमेधस्य सङ्कल्पकाले नक्षत्रविशेषं विधत्ते। "चित्रा नक्षत्रं भवति। चित्रं वा एतत् कर्म्म॥ १॥ यदश्वमेधः समृद्ध्यै" इति। बहुविधानामनुष्ठेयानामिष्टिपशुसोमरूपाणां सङ्भावादश्वमेधकर्म्मणश्चित्रत्वमतस्तस्य समृद्ध्यर्थं॥

(४) चित्रानक्षत्रं कालविशेषं विधाय देशविशेषं विधत्ते। "पुण्यनाम देवयजनमध्यवस्यति। पुण्यामेव तेन कीर्त्तिमभिजयति" इति। 'पुण्यं' पावनं नामधेयं यस्य श्रवणमात्रेण प्रतीयते तत् 'पुण्यनाम', स्थानं पुष्करवनं गौतमवनं वाराणसीकुरुक्षेत्रमित्यादि, तादृशं 'देवयजन',देशं चित्रानक्षत्रकाले 'अध्यवस्यति' तेन पुण्यां कीर्त्तिं प्राप्नोति॥

(५) देशकालयोर्विशेषं विधाय ऋत्विगानयने विशेषं विधत्ते। "अपदातीनृत्विजः समावहन्त्यासुब्रह्मण्यायाः। सुवर्गस्य लोकस्य समष्ट्यै" इति। ये ऋत्विजः स्वस्वगृहे वृताः तान्, 'ऋत्विजः', 'अपदातीनावहन्ति' पादसञ्चारं निवार्य्य हस्त्यश्वादीनारोह्य राजपुरुषास्तानृत्विज आनयन्ति। तत्रकालविधिः